

MOŽNOSTI PODPORY VÝUKY DĚTÍ CIZINCŮ OPTIKOU ČESKÝCH A NORSKÝCH UČITELŮ

SUPPORT OF IMMIGRANT CHILDREN EDUCATION
FROM THE CZECH AND NORWEGIAN TEACHERS POINT OF VIEW

Klára Záleská

Klíčová slova: *děti cizinci, podpora dětí cizinců, výuka cizinců, materiály na výuku cizinců*

Keywords: *immigrant children, immigrant children education, materials for immigrant children education*

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je představit možnosti podpory výuky dětí cizinců pohledem českých a norských učitelů. Dílčím cílem je představit, jak jsou učitelé s dostupnou nabídkou podpory (institucionální, materiální) spokojeni a jaké mají potřeby v otázce výuky dětí cizinců. Dalším cílem je představit praxi výuky dětí cizinců v norských školách, která může být díky norské delší zkušenosti s přijímáním dětí cizinců působit pro české prostředí jako inspirující příklad. V příspěvku zazní také kontextuální informace, za kterých by bylo možné tyto příklady dobré praxe převzít (zásady tzv. policy borrowing).

Teoretická východiska v ČJ

Pro řadu učitelů je přítomnost dítěte-cizince ve třídě stále něčím nezvyklým. Zahraniční výzkumy ukazují, že běžné učitelské postupy selhávají, pokud je chceme aplikovat ve třídách s cizinci (Grant & Sleeter, 2008; Jenks, Lee, & Kanpol, 2001). Učitelé však na výuku cizinců nebyli často nijak systémově připravováni a nemají k takové výuce dostatečné znalosti. Důležitost systematického vzdělávání učitelů v této oblasti vzrůstá a je prioritní oblastí dalšího vzdělávání evropských učitelů (Eurydice, 2004). Stále však platí, že výuka dětí v kulturně rozmanité třídě znamená pro učitele velkou výzvu. Je proto nasnadě se ptát, jaké postupy učitelů se při práci s dětmi cizinci osvědčují, jak je podporována výuka dětí cizinců a co by učitelé v tomto ohledu dále potřebovali. Právě na tuto otázku částečně odpovídá předkládaný příspěvek.

Metodologie v ČJ

Referát odpoví na otázku: Jaké jsou možnosti podpory výuky dětí cizinců z pohledu českých a norských učitelů? Vzhledem k povaze VO bylo použito kvalitativního šetření. Pro docílení co největší komplexnosti byly použity tyto metody a techniky sběru dat: (1) interpretativní obsahová analýza českých a norských legislativních a strategických dokumentů vzdělávací politiky; (2) případové studie 2 pražských a 2 osloských základních škol. Jako techniky sběru dat zde byly použity: polostrukturované rozhovory s řediteli a učiteli; pozorování v hodinách češtiny a norštiny; obsahová analýza školních dokumentů.

Závěry v ČJ

Čeští učitelé vnímají institucionální a materiální podporu výuky dětí cizinců jako nedostatečnou. Materiály jsou zaměřené především na výuku ČJ jako druhého jazyka. Poptávka je po naukových učebnicích s ulehčeným jazykem. Takové zatím neexistují. Učitelé by dále potřebovali více informací o tom, jak pracovat s cizincem ve třídním kolektivu. Norští učitelé si materiálovou i institucionální podporu chválí, stejně tak i podporu práce s dětmi cizinci ve třídním kolektivu. Vznikají dvojjazyčné učebnice naukových předmětů i učebnice v různých úrovních norštiny. Právě zde je prostor pro inspiraci.

Souhrn příspěvku v AJ

Research shows that common teaching processes fail while applying in the classrooms with immigrant children (Grant & Sleeter, 2008; Jenks, Lee, & Kanpol, 2001). On the other hand, teachers haven't been prepared systematically for the new approaches to culturally heterogenic classes. The priority of further teachers' development in this field is pretty clear from the international perspective (Eurydice, 2004). Still, the immigrant children education remains a challenge for teachers. That is why the questions of: how they support the teaching of immigrant children and what are teachers' needs is crucial. This contribution partially answers by using qualitative approach in its research and using interpretative content analysis and case studies of two Czech and two Norwegian schools. Results show that Czech teachers do not have sufficient materials and knowledge for immigrant children education and there is a space for inspiration from Norway, which will be discussed in the contribution.

Bibliografie

- Eurydice (2004). *Integrating immigrant children into schools in Europe*. Brusel: Eurydice.
- Grant, C. E., & Sleeter, C. E. (2008). *Making choices for multicultural education: Five approaches to race, class, and gender*. Michigan: J. Wiley & Sons.
- Jenks, C., Lee, J. O., & Kanpol, B. (2001). Approaches to multicultural education in preservice teacher education: Philosophical frameworks and models for teaching. *Urban Review*, 33(2), 87-105.